

Hur kan idéburen kraft stärka vår beredskap?

Såväl flyktningmottagandet 2015/2016 som COVID-pandemin kan beskrivas som "samhällsstörande händelser" då civilsamhället snabbt mobiliserade. För att förstärka deras arbete skrevs avtal mellan organisationer i civilsamhället och offentlig sektor, bland annat med MSB. Vilka erfarenheter och kunskaper följde av detta och på vilket sätt kan samverkan och resursutnyttjande bli ännu bättre inför nästa stora samhällsstörning?

Vid omfattande samhällsstörningar har ideella organisationer, församlingar och volontärer ofta hjälpt till där de offentliga insatserna inte har räckt till. De har gjort det genom att till exempel organisera matinköp, ordna sovplatser, minska oro eller ge röst och skydd åt särskilt sårbara och utsatta grupper.

Gemensamt för de två händelserna var att även om vi normalt har god beredskap i Sverige både för att ta emot flyktingar och hantera sjukdomsutbrott var det omöjligt att på förhand förutse såväl tempot i förloppen som den enorma volym på insatser som kom att krävas. Det är också svårt att se hur stat, region och kommun på kort tid själva ska kunna mobilisera en vilande beredskap för händelser av denna storleksordning.

När vi inte på förhand vare sig känner till vad som kommer att hända eller vilken omfattning och vilka effekter en enskild samhällsstörning kommer att få behöver vi en mer flexibel beredskap. Samhället som helhet måste kunna ta resurser och insatser i anspråk som normalt används till annat. Vi behöver på många olika håll i samhället också kunna frigöra och ta vara på relevant kompetens och nytänkande.

I studien *Idéburen kraft för ett starkare samhälle* analyserar vi därför hur civilsamhället mobiliserade under både COVID-pandemin och flyktningmottagandet. Vidare studerar vi de modeller för samverkan mellan civilsamhälle och offentlig sektor som användes samt hur det organisatoriska lärandet gick till och kan förstärkas vid samhällsstörningar.

Foto: MSB/Johner

Projektitel

Idéburen kraft för ett starkare samhälle

Ansvarig forskare

Filip Wijkström, docent, *Stockholm Center for Civil Society Studies* vid Handelshögskolan i Stockholm
filip.wijkstrom@hhs.se

Projektid

3 år och 10 månader,
november 2021 till augusti 2025

Studerade organisationer

- FRG och Civildövsvarsförbundet
- Svenska Röda Korset
- Riksidrottsförbundet
- Rädda Barnen
- Svenska kyrkan
- Riksföreningen Sveriges stadsmissioner